

در میان ۵۴ کاروانسرای که در چند روز قبل ثبت جهانی آن‌ها از سوی اجلاس جهانی یونسکو تصویب شد، ۱۰ کاروانسرا در محدوده خراسان بزرگ (استان‌های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی) قرار دارد. در این نوشتار به معرفی این بناهای ارزشمند تاریخی پرداخته‌ایم

جواد نوائیان رودسری - خبر خوب این است که بالاخره کاروانسرای ایرانی، در قالب ۵۴ بنای تاریخی، ثبت جهانی شد و در ردیف ابنیه تاریخی بزرگی همچون تخت جمشید، میدان نقش جهان، جغزانیل و پاسارگاد قرار گرفت. این بیست و هفتمین اثری است که از ایران برای کمیته اجلاس جهانی یونسکو، جایگاه و شناسنامه‌ای جهانی پیدا می‌کند. خبر ثبت کاروانسرای ایرانی را باید به فال نیک گرفت. طی سال‌های اخیر، برخی از کشورهای همسایه، به ویژه ترکیه، با هدف ایجاد چشم‌انداز برای یک تمدن و ساختگی، دست به مصاحده بسیاری از مفاخر فرهنگ ایرانی و ثبت آداب و رسوم ملی، ما به عنوان فرهنگ و میراث ناملموس خودشان رده‌اند. ثبت جهانی کاروانسرای ایرانی می‌تواند یک شروع تازه، برای برداشتن گام‌های بلند دیپلماسی فرهنگی در این راستا باشد؛ برای یک دفاع همه‌جانبه از میراث فرهنگ ایرانی، چه در عرصه میراث ملموس و چه میراث ناملموس. دیپلماسی فعال مسئولان امر در این زمینه، می‌تواند موانع قابل اتکایی را در برابر سرقه‌های بزرگی که در این عرصه اتفاق می‌افتد، ایجاد کند. به بهانه این اتفاق مبارک، تصمیم گرفتیم به معرفی اجمالی ۱۰ کاروانسرای خراسان بزرگ (رضوی، شمالی و جنوبی) که در این فهرست خودنمایی می‌کند، پردازیم تا خوانندگان روزنامه‌وزین بختر خراسان، بیشتر با این بناهای تاریخی که حالا ثبت جهانی شده و در گفته‌اند و مایه فخر و مباهات مردم این مرز و بوم هستند، آشنا شوند.

کاروانسرای فخر داوود در ۷۴ کیلومتری مشهد و در روستایی به همین نام قرار دارد. سال ساخت بنا دقیقاً معلوم نیست؛ اما از آثار اطلاعات موجود، باید آن را بدین دوره تیموری و مربوط به قرن ۹ بدانیم. این کاروانسرا در مساحتی حدود ۸۵۰ متر مربع ساخته شده است و بخشی از منزل مشهور فخر داوود در شاهراه توس به نیشابور را تشکیل می‌دهد. ویژگی منحصر به فرد این بنا، تأسیس بر چهای تزییناتی در بخش بالایی ساختمان است.

A photograph of a large, ancient stone structure, likely a fort or castle, featuring a prominent arched entrance and thick walls. The structure is made of reddish-brown masonry and is situated in a dry, open landscape under a clear sky.

کاروانسرایاربابعباس آباددر ۲۶ کیلومتری غرب شهر تایباد (طیبات قدیم) و در کنار اقدیمی این شهر به ترتیب جام قرار دارد. تاریخ دقیق ساخت بنا معلوم نیست، اما از روی شواهد باستان شناسی و گزارش های تاریخی، می توان زمان احداث کاروانسرا ادوره تیموری دانست. گرابر شهاب الدین داشت نوعی ساختار دفاعی، موسوم به سنگ انداز، از شهرت خاصی برخوردار است. این کاروانسرا ادو حایط دارد و پیرامون آن، ایوان، ایوانچه، اتاقک و آب انبار بنا کرده اند.

کاروانسرای مینان در روستای مشهور مینان، واقع در ۶ کیلومتری جنوب غربی داورزن قرار دارد. این بنا در سال ۱۰۳۳ خورشیدی توسط حاج محمد طالب فرزند حاج معین الدین محمد اصفهانی، «به رسم سنت حسنه و قف به باز ماندگان راه» احداث و در سال ۱۲۴۵ خورشیدی توسط حاج علی تقی آقا کاشانی مرمت و سپس، در سال ۱۲۷۹ خورشیدی، از سوی حاج حاج محمد علی تقی کاشانی ترمیم شده است.

کاروانسرای سرایان، یادگار معماری عصر صفوی است. سال ساخت آن در جایی ثبت نشده؛ اما با توجه به این که در میان مردم به کاروانسرای شاه عباسی شهرت دارد، احتمال این که مربوط به دوره صفویه باشد، کم نیست؛ به خصوص که معماری بنا هم، بر این امر گواهی می‌دهد. کاروانسرای سرایان به سبک دیوانی ساخته شده که شامل محوطه‌های سردر دروازه، صحن، حجره‌های متعدد، ایوان، انبار، فضای خدمات و اصطبل‌شتران است.

[illegible]

آهڙي دعوت از ڪليه ساهداران
شرڪت حمل و نقل جھار فصل
جھار فصل

سھامي خاص به شماره ثبت ۱۵۶ ششاهه علي
۱۰۸۶-۲۹۸۸۰۰ جھله جھجم عھوي عادي
به طور فوق العاده (سھامي خاص) ثبوت دوم

به علت به خصوص ترسيبن شرڪت گندگل (سھامداران) به
جھله ثبت جھله به طور دوم موكل گرد به بدسيه به افلاخ
جھله ثبت سھامداران شرڪت حمل و نقل جھار فصل
شماره ثبت ۱۵۶ و ششاهه علي ۱۰۸۶-۲۹۸۸۰۰ به رسايد جھله
جھله ثبت عھوي عادي بطور فوق العاده در ساعت ۱۰ صبح شششنبه
۱۳۹۲/۰۷/۰۸ در دفتر مھر مھر شرڪت واقع در بخشي مھر جھله
سپورن، شهر گ (دراگان) كوچه پسر پنهان، جھله جھله جھله
پلاك (طابقه نقشه) ڪيومتري مھر جھله شيرون - جھله با
گندگي ۹۴۹۱۸۱۷۹۲ ششگيل مھر جھله لانا از ڪليه سھامداران
دعوت مھر در ساعت مقرر در جھله حضور به هم رسايد

دستور جلسه:
تصويب سھامي مالي ششاهه ترانزافه و سھود و زمان مھربوط
به سال ۱۳۹۰

جھله مھر در شرف عھوي رسايد، ذره ذره و نقل جھار فصل

www.37010.ir

روزنامه خراسان
صرفه جویی در زمان
سفرش آنلاین آگهی در
پیداخت آنلاین